

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๗

ทดลองพระ

พระที่มาศึกษาได้ทดลองดูซิพระมาศึกษา ก็มีพระองค์หนึ่งนั่งอยู่ตรงนี้ เราเหลือบตามองดูพระองค์ไหนจะสายตามารับกับสายตาเรา เราจะใช้องค์นั้น ก็พอดีมีพระองค์นี้มองมารับสายตาเรา ก็เรียกให้มา คือเราจะใช้พระนี้เราต้องมองไปๆ ถ้าสายตาของพระรับกับตาของเรา เราก็เรียกมา ถ้าองค์ไหนไม่รับก็ไม่เห็น จึงเรียกองค์นี้มา เราได้ขนมขึ้นหนึ่ง มองเห็นเด็กนั่งติดอยู่กับแม่ แถวนั้นไม่มีเด็ก มีเด็กคนเดียวนั่งติดกับแม่อยู่ เราหยิบขนมนี้ เรียกพระมา พระก็ปู้ปี้ปมาเลย ออกสนามทดลอง มาศึกษาอบรมผลเป็นยังไงแสดงออก ปู้ปี้ปมาเราก็จับยื่นให้ โอ้ย บอกชัดเจนนะ อย่างนี้ละมันสำคัญอันนี้นะ บอกชัดเจน นี่ขนมนี้ไปให้เด็กนั้นนะ เด็กที่นั่งอยู่กับแม่

แถวนั้นไม่มีเด็ก มีเด็กคนเดียวมันไม่น่าจะสงสัย นี่ละฟังซิที่มาศึกษา เราก็ซ้บอกด้วยเด็กคนนั้นนั่งอยู่ติดกับแม่ เพราะแถวนั้นไม่มีเด็ก มีเด็กคนเดียวไม่น่าสงสัยอะไรเลย ให้เอาขนมไปให้เด็กคนนั้น ปู้ปี้ปไปจะไปใส่บาตรองค์นี้ แต่ยังมีมองมาหาเราเสียก่อน เราบอกไม่ ว่าง แล้วปู้ปี้ปจะไปใส่บาตรองค์นั้นอีก ฟังซินะ ก็พอดีมองมาหาเราอีก เราปิดอีก ตกลงก็เลยเรียกกลับมา ก็พอดีพระองค์หนึ่งมองมาหาเรา เราก็เรียกพระองค์นี้มาสั่งใหม่ ให้เอาขนมไปให้เด็กที่นั่งอยู่กับแม่ติดกับแม่นะ พระองค์นี้เราเข้าใจแล้วแหละ ปู้ปี้ปก็ไปมอบให้ปู้วะเลยไม่ผิดอะไร แต่องค์นี้ยังเชื่อไม่ถอย

นี่ละเป็นยังไงมันถึงเป็นอย่างนั้นพิจารณาซิ เด็กที่ว้านั่งอยู่กับแม่ กับพระทั้งหลายนี้มันต่างกันอย่างไรบ้างฟังซิ เอาขนมนี้ไปให้เด็กที่นั่งติดกับแม่อยู่นั้นนะ เข้าใจไหมพูดอย่างนี้ พวกนี้เข้าใจไหม ก็แสดงว่าไม่เข้าใจเฉพาะพระองค์เดี๋ยวนี้เท่านั้น ลงตรงนั้นนะ นี่ละการมาศึกษาที่ไม่ค่อยได้ผลได้ประโยชน์อะไร เพราะมาเด่นๆ ด้านๆ จิตเลื่อนๆ ลอยๆ นี่ละจิตไม่มีสติ จำให้ดีนะ ถ้าไม่มีสติแล้วเป็นอย่างนี้ เร่ๆ ร่อนๆ ถ้ามีสติจับปู้ปี้ปปัญหาจะออก ความเข้าใจจะออก สั่งเสียอะไร

พอพูดเรื่องนี้แล้วเราก็ระลึกถึงที่บ้านหนองสูง คำชะอี ท่านอาจารย์ก่งแก้วท่านอยู่ที่นั่น โอ้ย ท่านใจดีมาก เพราะฉะนั้นเณรอยู่กับท่านจึงขี้ขี้ๆ มีแต่เณรอยู่กับท่าน มีพระดูเหมือนสององค์ นอกนั้นมีแต่เณร ตัวกำลังน่ารักเสียด้วยนะ สูงขนาดนี้ น่ารัก พอเราฉันเสร็จแล้วจากห้วยทรายเราก็เดินไป จากนั่นถึงวัดท่าน ๒ ชั่วโมง ๒๕ นาที ไปไม่มีรถ ไปพอ

ท่านเห็นเราแล้วท่านก็ปั๊บปั๊บเลย เรียกเณร เณรๆ มาที่นี่ ท่านเรียกเณรมาจะใช้ พอเณรปั๊บปั๊บขึ้นมา เณรสองสามตัว น่ารักทุกตัวแหละ ปั๊บปั๊บขึ้นมาก็นั่งคุกเข่า ดูสวยงามนะ เพราะเราสังเกตเห็น ท่านสอนพระสอนเณร กับเราสอนพระสอนเณร มันเข้ากันได้ ผลเป็นออกมาอย่างไรบ้าง ความหมายว่าฉันนะ

โอ๊ย นั่งเป็นแถวสวยงามมาก น่ารักมาก ท่านก็สั่งเสีย เราก็ฟังคำท่านสั่ง เราเข้าใจทุกคำว่างั้นเถอะ ทีนี้เณรเหล่านี้จะเข้าใจไหม เราคอยจับดูเณรจะเข้าใจไหม ท่านใจดีนะ อาจารย์ก่งแก้วใจดีมากที่สุดทีเดียว นี่นะให้ไปเอาเสื้ออยู่กุฏิหลังนี้ แล้วให้ไปเอาหมอนอยู่กุฏิหลังนี้มาให้ท่านอาจารย์ท่านมาเยี่ยมเรา พักศาลา ว่างั้น ท่านยังซ้ำอีกนะ ให้ไปเอาหมอนอยู่กุฏิหลังนี้ เสื้ออยู่กุฏิหลังนี้ ไปเอามาเดี๋ยวนี้ แต่ท่านไม่ได้บอกว่่าก็ผี้น เราจำขนาดนั้นนะ ก็เราจะฟังจับเอาเรื่องราวนี้ เณรก็นั่งตาใส่แป่วเหมือนตาแมว นะ นั่งคุกเข่า โอ๊ย สวยงามนะ นั่งจ้องฟังอาจารย์เหมือนจะเอาจริงเอาจังมากที่สุดทีเดียว

พอท่านสั่งเรียบร้อยแล้ว เรานี้เข้าใจหมดแล้วแหละ พอท่านให้ไปเอาหมอนอยู่กุฏิหลังนี้ เรามองไปกุฏิหลังนี้ แล้วไปเอาเสื้ออยู่กุฏิหลังนี้ มองไปก็เห็นกุฏิหลังนี้อยู่ ถ้าเป็นเราก็ปั๊บไปหลังนั้นละ ไปหลังนั้น นี่เข้าใจแล้วนะว่างั้น ท่านยังบอกว่าเข้าใจแล้วนะ แสดงว่าเณรเหล่านี้ไม่ค่อยเข้าใจนั้นแหละท่านถึงบอกเข้าใจแล้วนะ เอ้า ถ้าเข้าใจแล้วไปเอาเสื้อหลังนี้และหมอนหลังนี้ พอลงไปจากศาลาเณรก็หันหน้าปั๊บปั๊บมาอีก ๓ เณรลงไป หันหน้าปั๊บปั๊บมาแล้วว่า ชาดบ่ ว่างั้น เข้าใจไหม ชาดก็คือเสื้อ ภาษาทางนั้นเขาเรียกสาด เสื้อนี้เขาเรียกสาด พอลงไปแล้วหันหน้าจ้องมา ชาดบ่ คือภาษาภูไทไม่ว่าสาดนะ ชาดบ่ เอ้า ก็นี่กว่าเข้าใจแล้ว เราก็ฟังท่านพูดกับเณรท่าน เอ้า นี่กว่าเข้าใจแล้ว

ท่านก็สั่งอีก ให้ไปอย่างนั้นอีกตามเดิม ไม่มีกิริยาอะไรแหละ เข้าใจแล้วนะ ท่านบอกแล้วก็ลงไป ไปเอามาถูกต้องอยู่ แต่สำคัญที่ลงไปแล้ว ชาดบ่ เรานะเข้าใจหมดแล้ว สั่งสอนเณรมันไม่เข้าใจ ท่านว่างั้น โอ๊ย มันเป็นอย่างนี้แหละครูอาจารย์ วัดเรานี้มันเหมือนกับโรงบ่มบ้ำ ใครเข้ามามันเป็นบ้ำกันหมด วัดกระผมก็เหมือนกันนี่ ท่านหัวเราะคิกๆ เราเลยไม่สึมนะ เราว่่า วัดนี้เป็นโรงบ่มบ้ำ ให้เป็นบ้ำกันทั้งวัดถ้าเข้ามาที่นี่ ใครเป็นคนดีก็มาเป็นบ้ำกันหมด มันไม่ได้มาเป็นอรรธเป็นธรรม

นี่เข้ามาในวัดในวออย่ามาเป็นบ้ำกันหมด เดี่ยวชาดบ่ ขึ้นอย่างนั้นไม่ได้นะ เข้าใจไหม พูดสอนทุกวันๆ มากยิ่งกว่าท่านอาจารย์ก่งแก้วท่านสอนลูกศิษย์ของท่านให้ไปเอาเสื้ออยู่กุฏิหลังนี้ เอาหมอนอยู่กุฏิหลังนี้ ท่านสอนเพียงสองสามครั้ง นี่เราสอนมาที่ปีที่เดือนแล้วยังจะหันหน้ามาชาดบ่อยู่หรือ เราไม่เหมือนใครนะ ปี่วะเลย เข้าใจไหม ยังมาชาดบ่ เข้าใจ

เธอ นี่ละเรื่องความเข้าใจมันอยู่ที่จิต ที่สติหนึ่ง แต่ภูมิของความฉลาดความโง่มันก็ตามพื้นเพ แต่สำคัญขอให้มันสติ จะจับได้ๆ การมาปฏิบัติธรรมไม่เอาจริงเอาจังไม่ได้ กิเลสเอาไปกินหมด ทั้งๆ ที่เข้ามาในวัดมาศึกษาอบรมกับวัด กิเลสมันไม่ว่าอะไรแหละ มันโกงเอาเลยไปเลยไม่มีเหลือ ออกไปจึงมีแต่ความเชื่อๆ ซ้ำๆ เป็นนิสัยอย่างเก่าแก่ของกิเลสที่ถูกลูมาจนแหลกแล้วนั่นแหละออกต้อนรับกัน กิริยาของอรรถของธรรมที่ได้เข้ามาศึกษาอบรมพอจะได้เป็นคติเครื่องเตือนใจตนเองและเป็นความดีงามเกี่ยวข้องกับเพื่อนกับฝูง ในการแสดงออกของตนนั้นมันไม่มี เป็นอย่างนี้แหละ

อย่างที่พระเจ้ามาศึกษาอบรมกับเรานี้ เพราะฉะนั้นถึงได้จีแล้วจีเล่า เพราะเราก็เป็นนักศึกษา ก่อนที่จะมาเป็นผู้ใหญ่ เป็นผู้้น้อยมาก่อน เฉพาะอย่างยิ่งเข้าไปหาพ่อแม่ครูจารย์ มันลองดูซินะ จอมปราชญ์ฉลาดแหลมคม พูดคำไหนออกมาธรรมดามันไม่ได้เรื่องได้ราวก็แบบขาดบ่ นั่นแหละ ไม่ได้เรื่องได้ราว ต้องจับบ๊ีบๆ ท่านพูดอะไรจับบ๊ีบๆ ได้คดีนี้ไปใช้ๆ มันก็เกิดผลเกิดประโยชน์ ที่เราได้นำมาสอนพี่น้องทั้งหลายอยู่นี้ ก็คือเราไปศึกษากับท่าน เอาจริงเอาจังมากทีเดียวไม่ใช่ธรรมดา ท่านพูดแย็บออกมาคำไหนจับมาพินิจพิจารณาตลอดๆ เพราะตั้งใจไปศึกษา แน่ใจแล้วว่าท่านคือพระอรหันต์องค์หนึ่ง ลงในหัวใจเต็มสัดเต็มส่วนตั้งแต่ท่านชี้ธรรมออกมาตั้งแต่เราไปหาท่านที่แรก

หือ ท่านมาหาอะไร ท่านมาหาบรรคผลนิพพานเธอ ต้นไม้ภูเขาดินฟ้าอากาศไม่ใช่บรรคผลนิพพาน ไม่ใช่กิเลส ทั้งสอง ท่านออกพร้อมกันๆ รวมลงไปแล้วธรรมจริงๆ กิเลสจริงๆ อยู่ที่ใจ เพราะฉะนั้นท่านจึงให้ย่อนจิตเข้ามาสู่ใจ พินิจพิจารณาที่ใจ ท่านจะรู้ทั้งธรรมทั้งกิเลสอยู่ภายในใจนี้แหละ มันลงใจนะ เพราะฟังเอาจริงเอาจังมาก ก็ได้อุตสาห์พยายามปฏิบัติมา พูดถึงเรื่องอรรถเรื่องธรรมต้องเป็นเรื่องความจริงนะ เหลาะๆ แหละๆ ไม่ได้ เหลวไหลทั้งนั้น ที่ลูกศิษย์ลูกหาพระเณรทั้งหลายเคยอยู่กับครูบาอาจารย์มาไปเลอะๆ เทอะๆ ก็เพราะไปแบบขาดบ่ตนเอง เข้าใจใหม่ ไม่ได้เรื่องได้ราวอะไร รายไหนไปๆ หันหน้ามาก็มีแต่ขาดบ่ๆ หันหน้ากลับมาจะเป็นอรรถเป็นธรรมมาบูชาครูอาจารย์ไม่มี มีแต่ขาดบ่ หรือว่าเชอบ่ เข้าใจใหม่ นั่นละเป็นอย่างนั้น จำเอานะท่านทั้งหลาย

ธรรมไม่ใช่เรื่องเล็กน้อย ละเอียดสุขุมมากทีเดียว กิเลสนี้ปกคลุมๆ อะไรกิเลสจะออกก่อนๆ ความเชื่อๆ ซ้ำๆ ความไม่เอาไหนเป็นเรื่องของกิเลสทั้งนั้นมันจะออกจากจิตของเราตลอดเวลา กิริยาที่แสดงออกจากจิตที่เชื่อๆ ซ้ำๆ เป็นกิริยาที่สะเปะสะปะไม่ค่อยได้หลักได้เกณฑ์อะไร ถ้าจิตที่มีสติ ตั้งจิตตั้งใจต่ออรรถต่อธรรมจริงๆ แล้วจะได้ของดีออกไปใช้ เมื่อออกจากนี้แล้วออกไปทางไหนก็จะไม่เลอะๆ เทอะๆ จะจริงจะจังทุกอย่าง

เพราะฉะนั้นถึงได้สอนถึงเรื่องสติเป็นของสำคัญมากนะ ถ้าสติอยู่กับตัวแล้วความรู้ที่อยู่ในที่นี้พร้อมที่จะรู้ รู้เรื่องอะไรพร้อมที่จะรู้ รู้ด้วยสติมันแม่นยำๆ ไม่ค่อยผิดพลาด ใ้รู้ด้วยความเชื่อๆ ซ้ำๆ ของกิเลสผิดพลาดทั้งนั้นแหละ อย่างที่ว่าชาดบนี้ เราเอามาพิจารณาหมด

การมาศึกษากับครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์แต่ละองค์ๆ ลูกศิษย์มีน้อยเมื่อไร มากต่อมากนะ เฉพาะพ่อแม่ครูอาจารย์นี้เรียกว่าทั่วประเทศไทยลูกศิษย์ของท่าน แล้วที่จะได้เป็นหลักเป็นเกณฑ์ มาสั่งสอนลูกศิษย์กระจายต่อไปนั้นมีน้อยมากนะ นอกนั้นเลอะๆ เทอะๆ มีแต่เรื่องชาดบๆ ๗ ทั้งนั้น เต็มบ้านเต็มเมืองมีแต่ชาดบนั้นแหละ นี่ละพวกชาดบ พวกเรานี่พวกชาดบ ครูบาอาจารย์สอนแทบเป็นแทบตาย หันหน้ากลับมาดีกว่าจะได้ของดีของดีมา ชาดบ อยากรจะตีปากเอานะเรา มันโมโห โห ของง่ายเมื่อไรเรื่องอรรถเรื่องธรรม ต้องให้พากันฝึกฝนอบรม เอาจริงเอาจัง มีข้อหนักแน่นต่อตนเอง ต่อผู้อื่นจริงๆ

เรื่องความขี้หนำแน่นมากแต่ละคนๆ ต้องได้ใช้ความพยายามอย่างหนักแน่น ต่อสู้กัน ยิ่งเวลาจิตหยาบเท่าไรๆ มันก็เป็นของมันอย่างนั้น กิริยาแสดงออกเป็นเรื่องของกิเลสทั้งหมด คิดดูซิที่ว่าไปอยู่บนภูเขาตั้งหน้าจะพัดกับกิเลสอย่างเต็มเหนี่ยว หลังจากได้ฟังคำสอนของครูอาจารย์อย่างถึงใจแล้ว ตั้งสติไม่อยู่ ตั้งพับล้มผล็อยๆ ล้มต่อหน้าต่อตานั้น เราก็ตั้งใจตั้งสติ ล้มต่อหน้าต่อตา คือกิเลสตีปีบเดียว พอตั้งพับล้มๆ คือกิเลสตีทันทีๆ นี่เรียกว่ากระแสของกิเลสมันรุนแรงมาก ตั้งสตินี้เพื่อเป็นอรรถเป็นธรรมล้มผล็อย คือกิเลสตีแล้ว ไม่เป็นท่าเป็นทาง ถึงขนาดน้ำตาร่วงเรอล้มเมื่อไร เราไม่ล้มนะ

แต่อาศัยความพยายาม ที่ว่าเคียดแค้นให้กิเลสเป็นอรรถเป็นธรรม ธรรมดาความเคียดแค้นเป็นกิเลสทั้งนั้น แต่ความเคียดแค้นเป็นอรรถเป็นธรรม ก็ได้จับเอาอันแหละมาในตัวเองนั้นแหละ ความเคียดแค้นให้กิเลส ถึงขนาดกุมึงเทียวนะ เพราะตั้งสติเท่าไรล้มๆ ให้เห็นต่อหน้าต่อตา ไม่ได้อยู่นะ ตั้งเพื่อล้มๆ เพราะกระแสของมันรุนแรง ถึงขนาด โห มึงเอากูขนาดนี้เขี้ยวเธอ เป็นอยู่ในใจไม่ได้ออกมาพูดแหละ น้ำตาร่วง ที่ซ้อรับกันก็คือว่าเอาละมึงต้องฟังวันหนึ่ง ให้กูถอยกูไม่ถอย เวลานี้มึงเอากูขนาดนี้ แล้วกลับมาหาครูบาอาจารย์ มาศึกษาอีกได้อีก กลับไปอีกเอาอีกล้มอีก แต่ว่าล้มซ้ำกว่าที่แรก ค่อยล้มซ้ำๆ เข้าไป ต่อไปก็ล้มบ้างไม่ล้มบ้าง ที่นี้กิเลสล้มให้เห็น นั่นละความเอาเต็มเหนี่ยวๆ ไม่หยุดไม่ถอย พัดกันๆ

จนกระทั่งตั้งหลักได้ ที่นี้สติตั้งปีบอยู่ปีบๆ รับกันกับกิเลสเรื่อย ถึงขนาดสติตั้งเป็นหลักเลย นั่นฟังซิ นี่ละการฝึกฝนอบรมเอาแทบเป็นแทบตายถึงขนาดน้ำตาร่วง หยาบขนาดนั้นละจิตใจเรา เอาจนกระทั่งกิเลสพัดเอาน้ำตาร่วงๆ กลับมาที่นี้ก็ซัดกับกิเลส หลาย

ครั้งหลายหนต่อไปกิเลสก็ทวงให้เราเห็นที่นี่ เพราะเราสู้ไม่ถอย หนักเข้าๆ หลักใจก็มีๆ สติมีปัญหา มี หนักแน่นเข้าโดยลำดับ กิเลสตัวที่ทำลายๆ นั้นค่อยเบาลงๆ หนักเข้าเรื่อยๆ เลย เอาจนกระทั่งถึงสติปัญญาอัตโนมัติ นี่มาจากลุ่มลูกคลุกคลานนะ เอาจนกระทั่งถึง สติปัญญาอัตโนมัติ นี่มาจากลุ่มลูกคลุกคลานนะ คือสู้ไม่ถอยๆ ต่อไปตั้งสติได้จิตมีภูมิมี ฐานขึ้นมา ความสงบร่มเย็นหนาแน่นขึ้นมาๆ ออกด้านปัญญานี้พุ่งๆ ที่เป็นคราวก่อนสติ ตั้งลุ่มผล็อยๆ หมดไปแล้ว เพราะอำนาจแห่งการฝึกฝนอบรมตน จนถึงขนาดที่ว่าสตินี้ยืน ตัวเลย ตื่นนอนขึ้นมาจนกระทั่งหลับไม่มีที่ว่างเปลืองตรงไหน นี่มันเป็นสติปัญญาอัตโนมัติ คือเป็นไปเอง สติเป็นไปเอง ปัญญาหมุนตัวเป็นเกลียว

ทีนี้กิเลสเข้ามาแหยมไม่ได้ ตัวใดเข้ามาขาดสะบั้นๆ เห็นกันชัดๆ ในคนๆ เดียวนี้ แผละ เอาจนกระทั่งกิเลสไหลขึ้นมาไม่ได้ เมื่อมันไหลขึ้นมาไม่ได้ คั้นคู้ยเขี่ยหาที่ไหนก็ไม่ เจอ ไม่ปรากฏกิเลส มีแต่ธรรมสง่างาม สติปัญญาจำค้อยที่จะพัดกับกิเลส ตัวไหนไหล ขึ้นมาขาดสะบั้นเลย นั่นเวลาสติปัญญามีกำลัง เห็นชัดๆ ในคนๆ เดียวนี้แผละ จนกระทั่ง บางที นี่ก็ได้เอามาพูดให้หมู่เพื่อนฟัง คั้นที่ไหนก็ไม่เจอ มีแต่ธรรมสง่างามจ้า อยู่ภายใน ใจ คั้นหากิเลสตัวไหนก็ไม่มี แต่ไม่ได้พูดด้วยความสำคัญนะ พูดด้วยการคั้นไม่เห็นนั้น แผละ หือ นี่ไม่ใช่เป็นพระอรหันต์น้อยขึ้นมาแล้วหรือ ทั้งๆ ที่เราไม่ได้สำคัญแผละ คือคั้น ไม่เห็นแล้วก็ว่าเอาเฉยๆ เหา นี่ไม่ใช่เป็นพระอรหันต์น้อยขึ้นมาแล้วหรือ

งานของจิตอันนี้ถ้าเจอกิเลส พัดกับกิเลสเป็นงานประเภทหนึ่ง ไม่เจอกิเลสก็คู้ยเขี่ย หากิเลส ก็เป็นงานประเภทหนึ่ง ไม่มีหยุดสติปัญญาอัตโนมัติ งานเป็นงานอัตโนมัติเลย หมุนตัวๆ สักเดี๋ยวกก็เจอจนได้กับกิเลส พอเจอก็ขาดสะบั้นลงไปเลย ขาดสะบั้นลงไปๆ จากนั้นก็เชื่อมเข้าไปหามหาสติมหาปัญญา ถึงขั้นนี้แล้วเหมือนว่าอะไรผ่านไม่ได้เลย เห็น ไหมสติปัญญาที่ลุ่มลูกคลุกคลานตั้งลุ่มๆ กับกิเลสตั้งขึ้นมาไม่ได้ โผล่มาไม่ได้ ขาดสะบั้น นั้นเข้ากันได้แล้ว ขาดสะบั้นๆ นี่ละการฝึกฝนอบรมตน เราจะเอาแต่สุขเอาเผากินๆ ไม่ได้ นะ กิเลสเป็นภัยต่อเราตลอดไป ธรรมเป็นคุณต่อเราเสมอไปเช่นเดียวกัน ให้นำมาใช้นำมา แก้กั้นเพื่อเอาตัวของเราให้เล็ดลอดออกไปได้จากกิเลสตัวเป็นภัย ให้พากันตั้งอกตั้งใจ

นี่เราพูดถึงเรื่องสติปัญญา ก้าวเข้าสู่มหาสติมหาปัญญา นี่ยังไม่ได้สิ้นนะ ยังไม่ได้ เป็นอรหันต์นะ แต่มหาสติมหาปัญญาซึ่งเป็นเครื่องมือฆ่ากิเลสมันเกรียงไกรมาก เอา จนกระทั่งกิเลสเหมือนหนึ่งว่าไม่มี ถึงกับคิดขึ้นมา แต่ไม่ได้มีความสำคัญนะ คิดเฉยๆ หือ นี่ไม่ใช่เป็นพระอรหันต์น้อยๆ แล้วหรือ คั้นหากิเลสที่ไหนก็ไม่เจอ แต่ก็คั้นอยู่นั้นแผละ เพราะเราไม่ได้สำคัญว่าเราเป็นอรหันต์นี่ พอคั้นไม่เห็นแล้วก็ว่าเอาเฉยๆ คู้ยเขี่ยชุดคั้นก็

เจออีกๆ ชัดเข้าไปจนกระทั่งถึงรากแก้วของมัน อวิชชาปุจฺยา ม้วนลือเข้ามานี้ ฟาดพังปั้งเลย ไม่ต้องมี คำว่าอรหันต์น้อยอรหันต์ใหญ่ไม่มีเลย ผิงขึ้นตรงกลางนี้ ตัดสินขาดสะบั้นไปหมดไม่มีอะไรเหลือ นี่ละการปฏิบัติตนเอง พระพุทธเจ้าจึงสอนให้ฝึกฝนอบรม อยู่เฉยๆ ดีไม่ได้นะคนเรา ดีแต่ชื่อไม่เกิดประโยชน์ ให้ตัวคนดี ชื่อเขาจะตั้งว้ายังไงช่างหัวเขาเถอะชื่อเฉยๆ ขอให้ตัวของเราดี อยู่ที่ไหนให้ดีๆ

นี่พระเข้ามาศึกษาอบรมก็สอนพระสอนเณร แต่เวลานี้ไม่ได้สอนเต็มเม็ดเต็มหน่วยเหมือนแต่ก่อน แต่ก่อนเอาจริงเอาจังบนศาลา สอนพระมีแต่แกงหม้อเล็ก แกงหม้อจิ๋ว ฟุ้งๆ เลย แต่เวลานี้เข้ามาเกี่ยวข้องกับชาติบ้านเมือง ก็เลยหมุนไปทางชาติบ้านเมือง พอให้มีสติตั้งยับยั้งตนได้บ้างจากความชั่วทั้งหลาย พอเป็นสิริมงคลแก่ตัวของเรา ให้นำไปประพฤติปฏิบัติ สำหรับพระที่มาก็ศึกษาที่สอนเต็มเม็ดเต็มหน่วย ให้ต่างคนต่างมีสติตั้งตั้งอยู่กับตัว สติอย่าให้เคลื่อน ให้ติดอยู่กับตัว ยืนเดินนั่งนอนสติติดเว้นแต่หลับ มันเป็นเองของมัน พอตื่นขึ้นมาให้ตั้ง นี่ละคือความเพียรของพระ งานของพระงานของเราเพื่ออรรถเพื่อธรรมเพื่อมรรคผลนิพพาน ต้องเป็นงานที่มีสติเป็นพื้นฐาน ถ้าปราศจากสติไม่เป็นท่า

ที่พูดเหล่านี้พูดมาพอแล้วนะ ไม่ใช่เอามาพูดเฉยๆ ผ่านมาหมดแล้ว ความสมบุกสมบันทุกสิ่งทุกอย่างผ่านมาหมดๆ จนกระทั่งได้มาเห็นอย่างที่ว่านี้ นี่ถูกต้องแล้ววิธีการที่เราดำเนินมานี้ไม่ผิด เหมือนพระพุทธเจ้าทรงดำเนินมาไม่ผิด ตรัสรู้ธรรมซึ่งไม่ต้องถามใคร ไม่ต้องเอาใครมาเป็นสักขีพยาน พระองค์พอแล้ว สอนโลกได้ทั้งสามโลก กามโลก รูปโลก อรูปโลก สอนได้หมด นี่ละธรรมพระพุทธเจ้า นี่ขึ้นจากใจเหมือนกัน ไม่ต้องไปทูลถามพระพุทธเจ้า แม้ตัวเท่าหนูภูมิของธรรมก็เต็มหัวใจหนูจะว่าไง พอตัวๆ เพราะฉะนั้นสาวกทั้งหลายที่ได้ตรัสรู้ธรรม บรรลุธรรมแล้ว สอนโลกจึงไม่ปรากฏว่า สาวกองค์ใดที่ธรรมะในหัวใจไม่พอ ไปทูลถามพระพุทธเจ้าเอามาเพิ่มเติมไปสอนโลกอีกไม่เคยมี ท่านองค์ไหนก็สอนเต็มภูมิๆ เต็มวาสนาของตนๆ

นี่ตัวเท่าหนูเช่นเดียวกันก็ตาม แต่ก็เต็มภูมิของตัวเองจึงไม่ถามใคร ธรรมพระพุทธเจ้าอยู่ในหัวใจนี้หมดแล้ว เปิดออกที่ไหน เอ้า พูดให้มันจิงๆ อย่างนี้มันจวนจะตายแล้ว พูดตลอดที่ว่าจวนจะตายๆ เพราะเป็นห่วงพี่น้องทั้งหลาย เราไม่ได้เป็นห่วงเรานะเราพอทุกอย่างแล้ว พร้อมแล้วพอแล้วที่จะไป พอแล้วที่จะอยู่ ทั้งสองอย่างพอทุกอย่างหัวใจพอเสียอย่างเดียวพอหมด อยู่ก็ได้ไปก็ได้ไม่มีปัญหาอะไร จึงได้เปิดธรรมทั้งหลายออก หัวใจดวงนี้เวลามันเป็นบุตรเป็นคูก็เป็นอย่างเราๆ ท่านๆ เวลาขัดออกไปๆ แล้วก็

ค่อยสว่างไสวขึ้นมาๆ จนกระทั่งถึงจำครอบครัวโลกธาตุใจดวงนั้นละ เห็นใหม่ละ เพราะการฝึกฝนอบรม ต้องใช้ความอดทนสำหรับพยายาม

อย่าให้กิเลสมากระชิบกระชาบเอาไปกินก่อนๆ นะ อะไรก็มีแต่กิเลสเอาไปกินก่อนๆ ใช้ไม่ได้นะ ต้องฝึกต้องได้พิจารณาตัวเอง ฝึกฝน เราทำเพื่อเราเป็นไรไป ทุกข์ขนาดไหนก็เพื่อเราไม่ใช่เพื่อผู้อื่นผู้ใด พอที่จะชี้แจงชี้คร้านอดทนระอาใจต่อการช่วยเหลือเขา นี่ช่วยเหลือตัวเอง เมื่อมีทุกข์มากน้อยเพียงไร เอาเราช่วยเหลือตัวเองเหมือนเรารับประทาน ตั้งแต่หิวเต็มทีก็รับประทานๆ มา ช่วยตัวเองๆ จนกระทั่งอิ่ม นั้นเราจะไปเบื่อหน่ายอะไรในการช่วยตัวเองเพราะการรับประทานของเรา รับประทานจนอิ่ม ไม่มีใครอดทนระอาใจต่อการรับประทานในกลางคืนแหละ ว่าฉันยังไม่อิ่มนี้ อดทนระอาใจ ไม่มี มีแต่ฟัดเสียจนอิ่มๆ เข้าใจไหม

นี่ก็เหมือนกันเอาตัวเองให้พอแล้วก็พอหมด เรียกว่าคุ้มกันกับเหตุกับผล ที่เราได้สละมาขนาดไหนๆ ผลเวลาเกิดขึ้นมาได้กันปั๊บเลย นี่ละท่านว่าเหตุกับผล ถ้าเหตุเบาผลก็เบา เหตุหนักผลก็หนัก ไม่ว่าเหตุดีเหตุชั่ว เหตุชั่วเหมือนกัน เหตุดีเหมือนกัน ขึ้นอยู่กับเหตุ เหตุหนักผลก็หนัก ผลดีหนัก ผลชั่วหนัก นี่เราพยายามทำเหตุให้ดี ต่างคนต่างตั้งใจประพฤติปฏิบัติตัวให้ดี ธรรมพระพุทธเจ้าไม่ต้องไปถามที่ไหน ดินฟ้าอากาศไม่ใช่ธรรมอยู่ที่ใจของเรา ถูกกิเลสตัณหาหมั่นปกคลุมหุ้มห่อเอาไว้ เหมือนสระน้ำที่ว่ามี น้ำเต็มสระแต่จอกแหนปกคลุมให้มองเห็นน้ำไม่เห็น ก็เข้าใจว่าสระนี้ไม่มีน้ำ ความจริงน้ำเต็มอยู่ในนั้นเป็นแต่เพียงจอกแหนปกคลุม

อันนี้ก็เลยปกคลุมหัวใจเราอยู่ กิเลสเท่ากับจอกกับแหนปกคลุม เปิดออกๆ ใครมีความอดทนสำหรับพยายาม เปิดออกได้มากได้น้อยเราจะเห็นน้ำในสระๆ เปิดออกกว้างเท่าไร เห็นมากๆ เปิดออกหมดน้ำในสระเต็มหมดเลยตั้งแต่เมื่อไร นี่เปิดกิเลสออกหมดแล้วธรรมในใจเต็มตั้งแต่เมื่อไร เป็นอย่างนั้นนะ อยู่ไปๆ กินไปๆ หากความแน่นอนไม่ได้ วันนี้อหากความแน่นอนไม่ได้ วันพรุ่งนี้เหมือนกัน เดือนนี้เดือนหน้า ปีนี้ปีหน้าเหมือนกันหมด หากความแน่นอนไม่ได้ สร้างความแน่นอนให้ตัวเองเสียตั้งแต่บัดนี้ ได้มากได้น้อย วันนี้ได้ทำวันนี้ได้สลับ เอาไปเรื่อยๆ อย่าให้ขาดทุนสูญุดอก

เราเป็นผู้รับรองเราเอง รับผิดชอบเราเอง หนักเบาอยู่กับเรา อะไรบกบางให้รับหามาตั้งแต่บัดนี้ ตายแล้วตายไปด้วยความบกบางนะ อยู่ในชาตินี้สงสัยสนเท่ห์ ชาติหน้าก็เหมือนกัน ใจดวงนี้เองเป็นตัวบกพร่อง อยู่ชาตินี้ก็บกพร่อง ไปชาติหน้าก็บกพร่อง ถ้าใจดวงนี้มีความสมบูรณ์พูนผล อยู่ที่นี่ก็เย็นใจ ไปข้างหน้าก็เย็นใจ คือใจดวงนี้เอง ไม่ได้อยู่

กับมิดกับแจ่งนะ อยู่กับหัวใจเราทุกคน ขอให้ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติพิถีพิถันตัวเองนะ ไปหาครูบา อาจารย์ เราอย่าไปเข้าใจว่าไปหาแล้วจะไปอะไรกับท่าน ก็ไปเพื่อเรานั้นเอง ไปหาครูบา อาจารย์ก็เพื่อเรา ทำบุญให้ท่านเพื่อเราทั้งนั้น ท่านก็เป็นแต่เพียงอาศัยอันนั้นซึ่งเป็นส่วน หยาบ ส่วนละเอียดคือบุญกุศลเป็นของเราๆ ด้วยกันทุกคน ให้พากันจำเอานะ เอาละวันนี้ เทศน์เพียงเท่านี้

โยม มีปัญหาอินเตอร์เน็ตครับ

หลวงตา เอ้าว่ามาอินเตอร์เน็ต เตอแหนด

โยม มีปัญหาจากของวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๔๗ คนที่ ๑ ถ้ามดังต่อไปนี้ครับ กราบ เรียนหลวงตา

๑ กระผมภาวนาพุทโธตลอดเวลาเท่าที่จะมีสติ ยกเว้นเวลาหลับ สาเหตุ เพราะได้ ยินเสียงต่ำขึ้นในใจหรือจากภายนอก

๒ เวลาที่ไม่ได้ภาวนาพุทโธ โดยนึกถึงเรื่องอื่นจะมีเสียงจากภายนอกเข้ามา กระเทือนถึงหัวใจ

๓ ขณะขับรถยนต์ถ้านึกถึงเรื่องอื่นโดยไม่ได้นึกภาวนาพุทโธพร้อมกันด้วย จะมี เหตุการณ์น่าหวาดเสียว เช่น รถมอเตอร์ไซค์หรือรถยนต์ขับมาจะชน มีอยู่ครั้งหนึ่งมีนกบิน ตัดหน้า กระผมขับรถชนนกด้วย

๔ การภาวนาพุทโธใจจะรู้สึกได้ยั้งชัดเจนเหมือนการนึกเรื่องอื่น ๆ

๕ กระผมต้องการภาวนาพุทโธตลอดเวลาใช้ไหมครับ

หลวงตา อย่างนั้นแหละดี สรุปลงตรงนี้เลยนะ ลองเอาพุทโธตลอดเวลา พุทโธอยู่ กับใจ ขับรถมันก็ดี สติอยู่กับใจ พุทโธอยู่กับใจ สติอยู่กับใจมันจะรู้รอบในตัวของมันไปเอง เข้าใจไหม ไ้แบบเร่ๆ ร่อนๆ ไม่ได้นะ ถึงพุทโธก็พุทโธไม่มีสติ ก็แบบอารมณ์ของโลก ไม่ เกิดประโยชน์ เอ้าว่าไป

โยม คนที่ ๒ ครับ กราบเท้าหลวงตาเมตตาด้วย หนูอาจจะไม่เคยปฏิบัติตามแบบ หลวงตานะเจ้าคะ แต่มีความเคารพและศรัทธาด้วยความรักหลวงตาเจ้าคะ มีอยู่คราวหนึ่ง เปิดทีวีฟังเทศน์ของหลวงตา หลวงตาเทศน์ว่า เราต้องปฏิบัติกัน ต่อสู้กับกิเลสกัน ๒๔ ชั่วโมงเลยทีเดียว พอตีต่อนั้นหนูเพิ่งปฏิบัติธรรมกลับมาจากวัดหนึ่งพอดีเจ้าคะ มันก็ ร้อนรนเพราะรู้ไม่เท่าทันกิเลส แต่รู้ตัวว่ามีสติตลอด รู้ตัวเองว่าควรจะทำอะไร และไม่ ควร จะทำ มีสติดีมากเลยเจ้าคะ และเหมือนได้รับความเมตตาจากหลวงตาในทันใด พอ เปิดทีวีหลวงตาเทศน์คำนี้พอดีเลยเจ้าคะ ดีใจมากๆ เลยเจ้าคะ เหมือนได้รับความเมตตา

กรุณา ได้รับกำลังใจให้ตั้งใจปฏิบัติธรรมอย่างทันที่ แต่หนูก็ยังไม่ทันกิเลสอยู่เจ้าคะ
เลยกลางเลื่อนไป แต่ก็ตั้งใจปฏิบัติต่อไปเรื่อย ๆ นะเจ้าคะ

อีกครั้งหนึ่งหนูไปปฏิบัติธรรมที่วัดนั้นนะเจ้าคะ (เป็นวัดที่มีพระคุณแก่หนูมาก)
หนูเห็นหลวงตาในสมาธิด้วยเจ้าคะ กราบแทบเท้าต่อพระคุณของหลวงตาด้วยนะเจ้าคะ ที่
เป็นห่วงลูก ๆ หลาน ๆ ทุกคน หนูเชื่อเหลือเกินเชื่อมั่นมาก ๆ ในพุทธานุภาพ ธรรมานุภาพ
สังฆานุภาพ ทุกวันนี้หนูปฏิบัติธรรมทุกวันเลยเจ้าคะ ปฏิบัติได้ดีพอสมควร อยากรู้อยาก
เห็นไปหมด อยากให้ได้มรรคได้ผล อยากตัดขาดจากความทุกข์กิเลสเครื่องโลเลที่เศร้า
หมองนัก อยากทราบวิธีลดละความยึดมั่นถือมั่น ในตัวตน ในคน ในสัญญา เรื่องมันคอย
รบกวนจิตใจหนูมากเจ้าคะ ทำให้ฟุ้ง ทำให้เศร้า ทำให้เสียใจมาก

หนูดีใจจังที่มีเว็บไซต์ของหลวงตานะเจ้าคะ หนูจะเพียรพยายามศึกษาธรรมะแยะ ๆ
ให้รู้ธรรมะเพิ่มเติม ได้ปลงอสุภะด้วยเจ้าคะ กราบแทบเท้าหลวงตานะเจ้าคะ ที่เมตตา
กรุณาต่อปวงชนชาวไทย กราบอนุโมทนาอย่างจริงใจในสิ่งที่หลวงตาเมตตากรุณาต่อสัตว์
โลก และรักษาพระศาสนาด้วยชีวิต หนูจะเป็นกองทัพธรรมด้วยเจ้าคะ จะรักษาพระศาสนา
ด้วยชีวิตเหมือนกัน เพราะมีตัวอย่างที่ประเสริฐอย่างหลวงตา ขอขอบพระคุณมาก ๆ เจ้าคะ
กราบอนุโมทนาสาธุด้วยใจ ด้วยความเคารพเจ้าคะ

หลวงตา ทั้งสามนี้ก็ไม่มีอะไรที่จะน่าตอบ เขาเล่าไปทุกคนก็ได้ฟังแล้ว ให้พยายาม
ปฏิบัติตัวเอง ปรับปรุงตัวเอง เสียงธรรมนี้ออกไปไหนโลกจะชุ่มเย็น เสียงอรรถเสียงธรรม
ออกไปตรงไหน ๆ โลกจะชุ่มเย็น กิเลสออกไปทั่วโลก เป็นไฟทั่วโลก ธรรมะที่กระจายเป็น
น้ำดับไฟออกไปตรงไหน ๆ โลกจะร่มเย็น ๆ ให้พากันจำข้อนี้นี้ให้ดี พุทธศาสนาออกจากศา
สนธรรมที่แท้จริง เป็นธรรมแท้โดยสมบูรณ์แบบ มีพระสงฆ์สาวกอรหันต์ทั้งหลายเป็น
พยานของศาสดา พระศาสดาก็เป็นพยานของหลักธรรมชาติทั่ว ๆ ไปของพระพุทธเจ้า
ทั้งหลาย ที่ตรัสรู้แล้วเป็นธรรมธาตุด้วยกันหมดเลย แล้วก็ไปพยานกันมาโดยลำดับลำดับ
พอเจอนี้ปั๊บวิ่งถึงกันเลย ไม่มีอดีต อนาคต ว่ากว้างว่าแคบ

เช่น น้ำมหาสมุทร มือจ่อปั๊บถูกน้ำมหาสมุทรหมดแล้ว นี่ธรรมจ่อปั๊บเข้าไปนี่ถึงชั้น
อรหันต์นะ จ่อปั๊บเข้าไปคือบรรลุปั้งถึงกันหมดเลย จึงไม่สงสัยพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ไม่
สงสัยอยู่ที่ใจ ประจักษ์ใจเลย นี่ละธรรม อันนี้ละที่ครอบโลกอยู่เวลานี้ โลกได้นำธรรมอย่าง
นี้มาปฏิบัติ พระพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม เอาแขนงของธรรมออกมาสอนโลก เพื่อจะให้เข้าสู่
หลักใหญ่ของธรรม คือธรรมธาตุ เข้าใจไหม นั่นละหลักใหญ่ของธรรม กิ่งก้านสาขาที่

ออกมาสั่งสอนสัตว์โลก คือกึ่งนี้ให้เกาะกึ่งนี้ไป เช่น ให้ทานรักษาศีล เจริญเมตตาภาวนา มีแต่กึ่งจะเข้าถึงธรรมชาติความพ้นทุกข์เข้าใจใหม่ ให้พากันจับอันนี้ให้ดี

ถ้าปล่อยกึ่งนี้ก็เลยเอาไปกินนะ จมเลยๆ กึ่งนี้เป็นกึ่งตายตัวได้มั่นใจได้ ให้พากันเข้าใจกันไว้ทุกคน ศาสนธรรมออกไปกว้างแคบขนาดไหน โลกจะร่มเย็นๆ และเข้ามาสู่ใจของเราวันนั้นใจเย็นทั้งวัน ถ้าวันไหนกิเลสเข้าวันนั้นยุ่งทั้งวันจะเป็นจะตาย เข้าใจเหรอ ใจดวงนี้ไฟเข้าไปมันดินมันอยู่ไม่ได้ ท่านจึงว่า ทุกข์ แปลว่าอะไร เราแปลทับศัพท์เลยว่าเป็นทุกข์ๆ ท่านแปลออกว่าทุกข์ แปลว่าทนไม่ได้ นี่แปลตามศัพท์จริงๆ คือมันดิน มันเจ็บมันจะตายมันก็ดิน แปลว่าทนไม่ได้ เราก็รวมไปว่า ทุกข์อย่างเดียวเป็นทุกข์พอ เข้าใจหมด เอาละที่นี้ละ

โยม ยังมีคนที่ ๓ ที่ ๔ ที่ ๕ อย่างละชนิดๆ ครับ

คนที่ ๓ ถามว่า กราบนมัสการหลวงตา ในขณะนี้สิ่งที่เกิดขึ้นในจิตมากมาย เปลี่ยนไปเรื่องนั้นเรื่องนี้ไม่สิ้นสุดและรวดเร็วมากจนได้แต่มองดูอยู่เฉยๆ จนรู้อย่างชัดเจนมากกว่ามันปรุงที่ไหน และแก้ที่ไหน แต่ไม่รู้ว่าควรจะทำอย่างไร ขอหลวงตาได้โปรดชี้แนะด้วยเจ้าค่ะ

หลวงตา ให้มีสติอยู่กับใจนะ ถ้ามีสติแล้วมันจะไม่ปรุง มันเอาตอนเพลอนะ ถ้าสติจ่ออยู่นั้นความปรุงนี้จะไม่ปรุง เพราะฉะนั้นจึงบอกว่ากิเลสมีอยู่ในใจก็ตามจะไม่เกิดเมื่อมีสติครอบอยู่แล้ว เหมือนปิดช่องมันมันขึ้นมาไม่ได้ สติปิดช่องมันไว้มันขึ้นมาไม่ได้ พอสติเพลอพับออกแล้วๆ เข้าใจเหรอ มันเกิดที่ใจนั้นแหละให้มีสติมันจะรู้ ถ้ามีสติแล้วกิเลสมันจะดับๆ จะรู้ณะที่นี้ละ ธรรมดาเราไม่รู้หรือก พอมีสติดี ๆ แล้วกิเลสมันจะมีลักษณะผลัดกันๆ เรารู้ ยิ่งเอาสติตั้งเข้าไปมันก็สงบลง เข้าใจ เออว่าไป

โยม คนที่ ๔ ครับ ตามปกติการเคลื่อนไหวของกระผมมักจะจับกับคำภาวนาพุทโธตลอด หากมีสติระลึกได้ แต่รู้สึกว่สติตามช้ามากเพียงแต่รู้สึกกับคำภาวนาเฉยๆ

หลวงตา ตั้งให้ตีให้มันตามกันให้ทัน เออว่าไป

โยม ภาวนาเฉยๆ จดจ่ออยู่แค่นั้น แต่จิตไม่ค่อยสดชื่นต่างจากอาการอยู่ในอิริยาบถหนึ่งๆ รู้สึกจะสงบและเย็นใจกับคำบริกรรม กราบเรียนถามหลวงตาว่ากระผมจะทำอย่างไร

หลวงตา ก็ทำที่มันเย็นนั้นแหละ อันไหนมันเย็น พุทโธเหรอ หรือบริกรรมใดมันเย็น

โยม เขาบอกว่าถ้าเขาเคลื่อนไหวแล้วเขาภวานาพุทโธนี่ ไม่เหมือนเขาอยู่สงบนิ่งๆ และภวานาพุทโธ

หลวงตา เออกี่แล้วกัน พอเคลื่อนไหวจิตมันก็เคลื่อนไหว ก็เลสเอาไปกินด้วย ๆ จิตมันก็ร้อนนะซิ เข้าใจ เอาเท่านั้นแหละ

โยม คนนี้เป็นผู้หญิงครับ ตอนเล็ก ๆ อายุ ๒ ขวบ เขาเกิดอุบัติเหตุศีรษะฟาดพื้น แล้วก็ ๕ ปีถัดมาก็มีอาการของลมชัก มีอาการเรื่องระบบประสาท หลังจากนั้นก็ไม่ค่อยสบายด้วยอาการข้างเคียงอยู่บ่อย ๆ เขาก็บอกว่าตอนนี้เขาภวานา แต่ว่าภวานาก็มีอาการของลมชักนี้มาก่อวนอยู่เรื่อย ๆ ขอถามข้อ ๑ หลานจะต้องปล่อยอาการดังกล่าวจนกว่าจะหาย จึงจะปฏิบัติธรรมได้หรืออย่างไรเจ้าคะ

หลวงตา อย่าไปคิดมาก ให้มีสติอยู่กับนั้น เอาพุทโธติดไว้นั้นเลย เอากว้าง ๆ ครอบเข้ามาตรงนี้เลย ไม่วินิจฉัยไปมาก เอาเท่านั้นแหละ ขอให้สติอยู่กับพุทโธ อยู่ในใจ เรื่องวิกลจริต มีง่อยเปลี้ยเสียแข้งเสียขามี่ทั่ว ๆ ไปในโลกนี้ ขอให้จิตอย่างง่อยเปลี้ย เข้าใจเหอเอาว่าไป

โยม ข้อ ๒ เขาบอกขอให้หลวงตา ได้โปรดรักษาธาตุขันธ์ของหลวงตา

หลวงตา เรายังรักษาอยู่แล้วตะกี้ ก็นิ่งอิมนี้ มาหาอะไร ให้รักษาธาตุขันธ์ รักษาใจเจ้าของนั้นซิ เข้าใจ ให้พร

ชมถ่ายทอดสดพระธรรมเทศนาของหลวงตาตามกำหนดการ ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th